

KSR nr 9

„Sprawozdanie z działalności”
krok po kroku, część I

30 kwietnia 2014 r. Ministerstwo Finansów ogłosiło komunikat w sprawie uchwały KSR (Komitetu Standardów Rachunkowości) dotyczący przyjęcia KSR nr 9 „Sprawozdanie z działalności” (z dnia 15 kwietnia 2014 r.). Niniejsza uchwała weszła w życie z dniem jej ogłoszenia, jednakże będzie miała zastosowanie do sprawozdań emitentów sporządzonych za rok obrotowy 2014 (czyli skonsolidowanych i jednostkowych raportów rocznych). Regulator zastrzegł jednak możliwość wcześniejszego wdrożenia niniejszych przepisów.

Grzegorz Surma

założyciel i redaktor naczelny
www.relacjeinwestorskie.org.pl

To ważna wiadomość dla specjalistów IR oraz całego polskiego rynku kapitałowego. Pełną treść uchwały można znaleźć na stronie Ministerstwa Finansów. Nie zamierzam przytaczać i komentować każdego z jej punktów, skupię się tylko na zapisach najważniejszych z branżowego punktu widzenia.

I. 1.2. SzD [sprawozdanie z działalności – przyp. G.S.] jest sprawozdaniem opisowo-liczbowym i ma zindywidualizowany charakter, gdyż odzwierciedla specyfikę działalności jednostki i przedstawia jej osiągnięcia oraz zamierzenia. Dlatego nie jest ani możliwe, ani zasadne tworzenie jednolitego, szczegółowego wzorca takiego sprawozdania. Odpowiednio standard zawiera tylko wskazówki odnoszące się do pożądanych cech, zawartości i układu SzD oraz zasad jego sporządzania i prezentacji.

Warto o tym pamiętać. Zapisy ww. standardów nie stanowią zamkniętej checklista, lecz swego rodzaju dobrą praktykę, której wiele zapisów nie ma charakteru obligatoryjnego. Nie zmienia to faktu, że ich uwzględnienie oznacza wzrost wartości dodanej dla interesariuszy spółki oraz pozwoli zwiększyć jakość naszych działań IR.

I. 2.2. [...] W przypadku wymogu jednoczesnego przedstawienia SzD grupy kapitałowej oraz SzD jednostki dominującej i dużej zbieżności treści obu tych sprawozdań, aby uniknąć powielania informacji w obu tych sprawozdaniach, w SzD jednostki dominującej można zawrzeć odniesienie do SzD grupy kapitałowej, pod warunkiem że dotyczy tego samego okresu i jest udostępniane w tym samym czasie. Alternatywnie SzD grupy kapitałowej może składać się z dwóch części: SzD jednostki dominującej oraz części prezentującej informacje dotyczące całej grupy kapitałowej.

Rekomendujemy tutaj rozwiązanie numer 2 – podzielenie sprawozdania na dwie części (z osobnym spisem treści), by lepiej uwypuklić informacje dotyczące całości grupy kapitałowej i oddzielenie ich od części opisującej sprawozdanie jednostki dominującej. Taka praktyka pozwala na uniknięcie błędów polegających na przeoczeniu podania istotnej informacji w wypadku rozwiązania numer 1 – odniesienia do grupy kapitałowej w sprawozdaniu jednostki dominującej. Co ważne, podejście numer 2 wpłynie na zwiększenie przejrzystości w podawaniu informacji, ułatwiając tym samym jego analizę inwestorom i pozostałym interesariuszom.

Oczywiście, praktyka numer 2 ma również sens w wypadku niewielkich grup kapitałowych, gdy podawana liczba informacji jest z natury mniejsza, niż gdy opisujemy grupę kilkunastu lub kilkudziesięciu podmiotów.

IV. 4.1 [...] Ustawa nakłada także na jednostki obowiązek informowania w SzD o przewidywanym rozwoju. Dlatego dobrą praktyką jest zawarcie w SzD informacji o zamierzeniach jednostki. Zwiększa to przydatność SzD, gdyż poszerza wiedzę o jednostce i ułatwia użytkownikom podjęcie określonych decyzji.

Niniejsze zapisy są de facto potwierdzeniem obowiązującego prawodawstwa i praktyki emitentów opisujących na łamach raportów okresowych perspektywy rozwoju swoich jednostek (plany, w tym również plany inwestycyjne, zamierzenia oraz wszelkie informacje dodatkowe użyteczne dla interesariuszy). Faktem jest jednak, że wiele podmiotów podchodzi do tego w zbyt lakoniczny sposób, ograniczając się do podania jedynie kilku zdań na ten temat. To dobrze, że regulator postanowił zwrócić uwagę emitentom i uczulić ich na istotność podawania tych informacji.

IV. 4.2 SzD zawiera wyważoną i obiektywną prezentację i analizę informacji o jednostce, odpowiadających jej specyfice, wielkości i złożoności. Tym samym przyczynia się do lepszego poznania jednostki [...].

Ano właśnie. „Informacja wyważona i obiektywna”. Tego typu dane nie mogą być podawane w stylu informacji prasowej, zgodnie z zasadami PR i marketingu. Aspekt marketingowy należy ograniczyć do minimum! Zdajemy sobie jednak sprawę, że przekonywanie zarządów spółek do podawania informacji, które (choć prawdziwe) mogą przedstawić emitenta w negatywnym świetle jest często szarym pracą. Ale właśnie na tym polega odpowiedzialna sprawozdawczość – nie na marketingowym „napinaniu mięśni” i „malowaniu trawy na zielono”. Wystarczy przecież, by potencjalny inwestor dokonał analizy sprawozdania finansowego, by w większości przypadków zauważył, że hurraoptymistyczny ton, który wybrzmiewa w sprawozdaniu zarządu, jest zupełnie oderwany od rzeczywistości. A z faktami i twardymi danymi finansowymi najtrudniej dyskutować. Reasumując – pamiętajmy o wyważeniu akcentów w naszym dokumencie i nie tworzymy raportów niemających wiele wspólnego z rzeczywistością. Przyniesie to więcej szkody niż pożytku, gdy ktoś zdecyduje się w końcu powiedzieć „sprawdzam!”.

IV. 4.3 Uzupełniając sprawozdanie finansowe, SzD zawiera informacje wyjaśniające warunki, zdarzenia i okoliczności, które kształtowały działalność, wyniki i sytuację przedstawione w sprawozdaniu finansowym. Powinno to pomóc w zrozumieniu, w jaki sposób mogą one wpływać na przyszłość jednostki. [...]

Należy pamiętać, że wszystkie informacje i analizy dotyczące przeszłości (np. analizowanego okresu półrocznego) powinny być przedstawione w sposób prosty i zrozumiały. Dlaczego jest to takie ważne? Podanie tych informacji powinno pozwolić analizującemu na wysnucie wniosków co do najbliższej przyszłości podmiotu i wpłynąć na podjęcie (lub zaniechanie) decyzji inwestycyjnej. Wielu emitentów o tym zapomina, skupiając się na suchym wymienieniu swych dokonań i osiągnięć. Nie należy tak robić. Niech podana informacja będzie jak najbardziej użyteczna i prowadzi naszego odbiorcę przez łamy raportu „jak po sznurku”. Tak buduje się nowoczesną equity story spółki i nowoczesny raport okresowy na miarę XXI w.

IV. 4.4 SzD przedstawia punkt widzenia kierownika jednostki zarówno na wydarzenia okresu objętego sprawozdaniem finansowym, jak i ich skutki w następnych okresach działalności jednostki [...]. W szczególności przedmiotem omówienia są te czynniki, które wpływały na działalność, wyni-

CAŁOŚĆ SPRAWOZDANIA POWINNA
TWORZYĆ CIĄG PRZYCZYNOWO-
SKUTKOWY, UŁATWIAJĄCY WYCIĄGNIĘCIE
WNIOSKÓW CO DO DALSZEGO
FUNKCJONOWANIA SPÓŁKI I PERSPEKTYW,
KTÓRE PRZED NIĄ STOJĄ

ki i sytuację jednostki w okresie objętym sprawozdaniem, oraz te, które prawdopodobnie będą miały wpływ na rozwój działalności, wyniki i sytuację w przyszłości. Dlatego znane kierownikowi jednostki w momencie sporządzania SzD informacje o zdarzeniach, decyzjach i czynnikach mogących mieć istotny wpływ na przyszłość, wymagają ujawnienia i opisanie w SzD [...].

Całość sprawozdania powinna tworzyć ciąg przyczynowo-skutkowy, ułatwiający wyciągnięcie wniosków co do dalszego funkcjonowania spółki i perspektyw, które przed nią stoją, a w konsekwencji – ewentualną decyzję inwestycyjną. Kierownik jednostki bądź prezes zarządu, jako osoba bezpośrednio odpowiedzialna za „sprawozdanie zarządu z działalności”, powinien również zdawać sobie z tego faktu sprawę, być poinformowany o takim trybie jego tworzenia oraz o konsekwencjach wynikających z zaniechania. To zadanie spoczywa na komórce IR/controllers/dziale księgowości jako podmiotach bezpośrednio odpowiedzialnych za jego praktyczne stworzenie.

IV. 5 SzD jest użyteczne, jeżeli jest wiarygodne, przydatne, zrozumiałe oraz porównywalne.

Jak ww. definicje interpretuje regulator? Sprawozdanie uznaje się za wiarygodne, jeżeli prezentowane w nim informacje są prawdziwe, obiektywne, poprawne i zgodne ze sprawozdaniem finansowym. Wiarygodność SzD mogą wzmacniać informacje pochodzące z zewnętrznych, uznanych, niezależnych źródeł. Mogą to być np. informacje dotyczące warunków makroekonomicznych i rynkowych, zewnętrzne analizy, oceny i rekomendacje [...]. Warto pamiętać, że publikując ww. informacje, konieczne należy podać ich źródło, a nie jedynie przeklejąc do naszego sprawozdania fragmenty analiz. To poważny błąd, który dodatkowo skutkuje naruszeniem praw autorskich. Możemy zatem skorzystać z prawa cytatu i zamieścić interesujący nas fragment, a pod materiałem podać jego autora lub serwis, z którego pochodzi. Dodatkowo warto umieścić aktywny hyperlink (i wyróżnić go innym kolorem), przez który zainteresowana osoba będzie miała możliwość dotarcia do pełnej wersji materiału źródłowego.

IV. 6 [...] Informacje na temat przyszłości (projekcje, prognozy) wymagają oddzielenia od informacji dotyczących przeszłości i przedstawienia wraz z dotyczącymi ich założeniami.

W tym wypadku najważniejsze jest jasne i klarowne wyróżnienie w dokumencie części lub punktu, w których omawiamy dotychczasowe osiągnięcia podmiotu, od planów na przyszłość. Regulator ujął to w następujący sposób: Ze SzD powinno jednoznacznie wynikać, co stanowi fakty, co zaś opinie i wnioski. Oddzielenie łatwo sprawdzalnych faktów (których „twarde”, finansowe potwierdzenie łatwo odnaleźć np. w sprawozdaniu finansowym) od planów i zamierzeń pozwoli na uniknięcie chaosu informacyjnego i wprowadzenia w błąd naszych interesariuszy. Taka praktyka wpływa ponadto na przejrzystość naszego dokumentu. ■

cdn.